

УДК 687.752+355.14:677.017

ЕКСПЕРТНА ОЦІНКА ТЕКСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ ВІЙСЬКОВОЇ ФОРМИ

Студ. К.Т. Силенко, гр. БПрЕ-13
Науковий керівник доц. О.П. Кизимчук
Київський національний університет технологій та дизайну

В усі часи люди вели боротьбу за територію, власні переконання і за саме життя. Із плином часу, розвитком цивілізацій почала розвиватися військова справа. Люди почали використовувати різноманітну зброю і обмундирування. І в погоні за військовою перевагою постійно збільшувалися точність і далекобійність зброї, а також оволодіння повітряним простором, привели до появи військового спорядження, забезпечував максимальну маскуванню в різних ситуаціях, не обмежуючи при цьому свободу руху.

Військова форма одягу (форма одягу військова, обмундирування, іноземне - уніформа / уніфікована форма) - одяг військовослужбовців, встановлений спеціальними нормативними актами (указами, наказами [1], правилами і тощо), носіння якої є обов'язковим для військовослужбовців збройних сил того чи іншого держави та інших формувань, в яких передбачена військова служба. В кінці XIX століття в Україні офіційно називалася «форма обмундирування військ» або «форма обмундирування» [2]. Військова форма одягу є важливим атрибутом для кожної людини по всьому світу. Особливо важливою для українського народу вона є зараз, в зв'язку із загостренням конфлікту на південному сході

Мета роботи полягає у проведенні експертної оцінки матеріалів, які використовують для виготовлення військової форми

Відповідно до поставленої мети були визначенні головні **завдання**:

- визначення основних функціональних властивостей, яким повинна відповідати військова форма;
- проведення ранжування показників якості матеріалів, які використовують для виготовлення військової форми;
- визначення матеріалу, який за комплексним показником якості, рекомендовано для використання.

Предметом дослідження обрано костюм літній польовий з тканини бавовняної або змішаної гладко фарбованої або набивної. Для проведення досліджень використали **метод** експертної оцінки показників якості та їх ранжування.

Результати дослідження. Речове майно військовослужбовця української армії має забезпечувати солдату: [3]

- комфорт при використанні при температурі повітря від -40°C до $+40^{\circ}\text{C}$,
- захист від вітру, стійкість до вологи, повітропроникність;
- захист від відкритого полум'я не менше 4 секунд;
- зберігати міцність після контакту з нагрітими твердими поверхнями;
- високу стійкість до зношування;
- теплоізоляцію і виведення поту;
- комфорт і функціональність при тривалій експлуатації;
- маскуванню особового складу від виявлення у видимому, інфрачервоному і радіолокаційному діапазонах, бути безшумною при носінні;

Сучасні матеріали і технології виробництва виробів широкого вжитку та спеціального призначення
Матеріалознавство та технологія текстильних виробництв

– можливість комбінувати предмети польового одягу, виходячи з кліматичних умов і поставлених завдань.

Для забезпечення маскуванню застосовують здебільшого піксельний (цифровий) камуфляж, на якому чітко витримується вертикальний та горизонтальний напрямок окремо взятого крупнозернистого пікселя. Перевагами піксельного камуфляжу є поліпшення маскуванню як нерухомих, так і динамічних об'єктів. Але форма все ще не доскональна і потребує інновацій, особливо у своєму сировинному складі і властивостях які вона забезпечує.

На першому етапі досліджень проведено рангову оцінку показників якості матеріалів для військової форми, зокрема літньої польової, яка складається з куртки та штанів. На підставі аналізу анкет 20 експертів з 15 показників якості найвагомішими визнано сім (таблиця). В роботі визначено комплексний показник якості для трьох видів тканин [4], які найчастіше застосовують для вироблення літньої польової форми.

Таблиця – Показники якості матеріалів

Варіант тканини	Вагомі властивості							Комплексний показник якості
	Міцність	Атмосферостійкість	Стійкість до дії води і речовин	Гігроскопічність	Водоупорність	Повітропроникність	Зносостійкість	
Бавовна (100 %)	80	300	4	10	200	20	95	0,63
Бавона (65 %) і поліестер (35 %)	50	340	4	6	200	20	80	1,18
Бавовна (50 %) і нейлон (50 %)	60	340	4	6	200	50	80	0,75
Коефіцієнт вагомості	0.26	0.04	0.09	0.03	0.03	0.12	0.13	

Висновки. При виборі матеріалу для виготовлення військової літньо-польової форми важливим є дотримання вимог до якості матеріалів. На підставі проведеної експертної оцінки та визначеними комплексними показниками якості до використання пропонуємо тканину, яка має в своєму складі 65 % бавовни та 35% поліестеру.

Ключові слова. Військова форма, показники якості, експертна оцінка.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Наказ Президента N 228/2000 від 11.02.2000 Про військову форму одягу військовослужбовців Збройних Сил та інших військових формувань України
2. Новая форма украинской армии. Обзор. [електроний ресурс] - Режим доступа: <http://sherif.ua/stati/novaya-forma-ukrainskoj-armii-obzor>
3. Наказ МОУ №113 від 29.02.2016. Про затвердження Зразків військової форми одягу та знаків розрізнення військовослужбовців ЗСУ та ліцеїстів
4. ТУ У 13.2-00034022-024 2015 Тканини бавовняні та змішані для